

**ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3
ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE CHONBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

อุษณีย์ พรหมสวัสดิ์

Ausanee Promsawat

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Educational Administration Faculty of Education Bangkok Thonburi University

Email: Ausanee2802@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,066 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 กำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน จำนวน 327 คน สุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน (1) ศึกษาปัญหาการวิจัย (2) การออกแบบวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และ (4) การเขียนรายงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า (2.1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2.2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

Abstract

The objective of this research were (1) study the academic leadership of educational institution administrators; Under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 3 and (2) comparing the academic leadership of school administrators Under the jurisdiction of the Chonburi Primary Educational

Service Area Office, Area 3, according to teacher evaluation. Classified by educational level and work experience

This research is a survey research. The population is teachers in schools under the Chonburi Primary Educational Service Area Office, Area 3, academic year 2022, numbering 2,066 people. The sample group includes school teachers of the Chonburi Primary Educational Service Area Office, Area 3. The sample size was determined from the table of Krejci and Morgan, a total of 327 people, were randomly selected using stratified random sampling. The research method has 4 steps: (1) studying the research problem, (2) research design, (3) data collection and data analysis, and (4) writing the research report. tools used It is a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used are frequency, percentage, mean, and standard deviation. and the two-group t-values are independent.

The research results found that (1) academic leadership of school administrators Under the jurisdiction of the Educational Service Area Office Chonburi Primary Education Area 3 found that the overall and individual averages were at a high level. (2) Results of comparing academic leadership of school administrators. Office affiliation Chonburi Primary Educational Service Area 3 according to teacher evaluation Classified by educational level and work experience found that (2.1) academic leadership of educational institution administrators Office affiliation Chonburi Primary Educational Service Area 3 according to teacher evaluation Classified according to overall educational level and each aspect, they are significantly different at the .05 level and (2.2) academic leadership of educational institution administrators. Office affiliation Chonburi Primary Educational Service Area 3 was classified according to work experience, overall and each area, not different.

Keywords: Academic Leadership, Educational Institution Administrators, Chonburi Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่จะต้องมุ่งสร้างสรรค์สังคมให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศชาติโดยรวม และมุ่งสร้าง “คน” หรือ “ผู้เรียน” ซึ่งเป็นผลผลิตโดยตรงให้มีคุณลักษณะ มีศักยภาพและความสามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความสำเร็จได้ (วิทยากรย์, 2548: 30) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงาน ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ซึ่งความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้อการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้

ภาวะผู้นำทางวิชาการ จึงนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แกไขการจัดการเรียนการสอนเป็นความสามารถใ้มน้ำวุงใจหรือซึ้นำบุคคลในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ ในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับติดตามใ้บุคคลทำงานเป็นระบบ เน้นแนวประสานงานใ้ความสะดวกสร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลใ้ความช่วยเหลือใ้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (เพ็ญภา พลัฒิม, 2559: 14) ในขณะที่ ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560: 24) กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ใช้โอกาสใ้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและหันมาทุ่มเทใ้กับงานบริหารสถานศึกษาเป็นหลัก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานใ้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ในขณะที่เดียวกัน McEwan (1998: 125-130) ได้ใ้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การสร้างบรรยากาศซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและกรรมการโรงเรียน สามารถทำงาน ร่วมกัน ทำใ้งานด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ Hallinger and Murphy (1985: 221-224) กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครู ต้องมีความเป็นภาวะผู้นำทางวิชาการสูง จึงจะทำการบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีหน้าที่ ดังนี้ การกำหนดภารกิจของ โรงเรียน (Framing school goals) การจัดการด้านการเรียนการสอน (Managing the instructional program) การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (Promote school climate)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีความสำคัญต่อ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 และศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ทราบข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการ ของตนเอง สามารถใช้เป็นข้อมูลวางแผนพัฒนาตนเองได้ อีกทั้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาได้ และหน่วยงานทางการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้บริหาร ใ้ทำงานมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

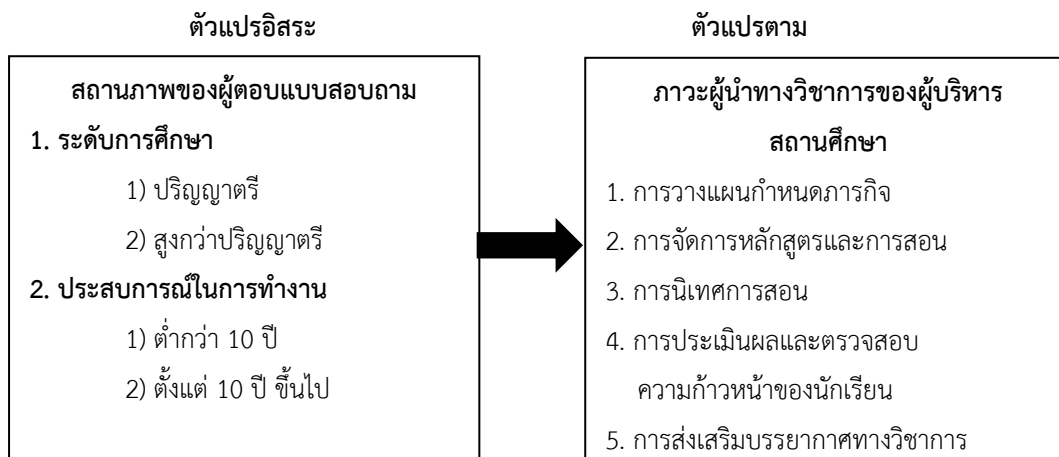
สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยกำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดตัวแปรตาม คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการจากการสังเคราะห์งานวิจัยและบทความจำนวน 8 ฉบับ
2. การกำหนดตัวแปรอิสระจากสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 ตัวแปร คือ (1) ระดับการศึกษา (2) ประสบการณ์ในการทำงานของครู

ภาพที่ 1. กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยและบทความจำนวน 8 ฉบับ คือจาก พัชราภรณ์ จันทพล (2559: 27-32) เพ็ญญา พลับฉิม (2559: 23) เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560: 7-8) Hallinger and Murphy (1985: 221-224) Ubben and Hughes (1987: 97-99) Krug (1992: 53) McEwan (1998: 125-130) Van and Kruger (2003: 247) โดยใช้ความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป และสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิจัย ซึ่งมีภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนกำหนดภารกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 5) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 81 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,066 คน

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำนวน 81 โรงเรียน ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,066 คน โดยการกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ตัวแปรการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้มาจากการศึกษารวมกันของตัวแปรอิสระ และการศึกษาบริบทของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ซึ่งประกอบด้วย

1. ระดับการศึกษา ได้แก่ (1) ปริญญาตรี (2) สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่ (1) ต่ำกว่า 10 ปี (2) ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้มาจากองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ พัชรภรณ์ จันทพล (2559: 27-32) ประกอบด้วย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ 1. การวางแผนกำหนดภารกิจ 2. การจัดการหลักสูตรและการสอน 3. การนิเทศการสอน 4. การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 5. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้ สร้างและพัฒนาขึ้น จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะการศึกษา ดังนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้อตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

สถิติในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

- 1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item - Objective Congruence)
- 1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990: 202-204)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 ความถี่ (Frequency)
- 2.2 ร้อยละ (Percentage)
- 2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและ ประสบการณ์การทำงาน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที่ t-test for Independent Samples

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

ได้แก่ ด้านการนิเทศการสอน ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการวางแผนกำหนด ภารกิจ และด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผู้วิจัยพบประเด็นที่สำคัญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ต่างตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ ว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนแก่การจัดการจัดการเรียนการสอน และเป็นคุณสมบัติที่ช่วยเพิ่มความสามารถ โน้มนำวจูงใจหรือชี้นำบุคคลในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายนำความรู้ทักษะต่างๆมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่กำกับ ติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบแนะแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่นความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงานดูแลให้ความช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของ นรชัย ภักดีศุภผล (2562: 93-146) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม การรับรู้ของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และ ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐพล พัทธนี (2561: 40-88) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามถึงแม้ว่ามีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้อาจ มีทัศนคติที่แตกต่างกัน หรือมีความสนใจคนละด้าน จึงทำให้มองภาพรวมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาแตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา สารกรณ์ (2556: 99-105) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการ รับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 เห็นถึง ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จึงทำให้การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตกร น้าทิพย์ (2560: 81) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ ในการทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ให้ครูและบุคลากรได้รับทราบ โดยศึกษาประวัติการทำงานและความสามารถของบุคลากร ก่อนจะ วางแผนและกำหนดภารกิจต่างๆ กระตุ้นให้บุคลากรทำหน้าที่ของตนเองด้วยความเต็มใจ คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนรวม และทำงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรได้ทำหน้าที่อย่างสุดความสามารถ รวมทั้งให้กำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีตลอดเวลา

2. ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาข้อสรุปในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้การแก้ไขปัญหาครั้งต่อไปนั้นดีกว่าเดิม โดยศึกษาบริบทของโรงเรียนความต้องการของชุมชน ความรู้ความสามารถของบุคลากร ผนวกกับหลักสูตรแกนกลาง รวมถึงจุดเน้นนโยบายกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่ต้นสังกัด ให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ และวางแผน ในการจัดหลักสูตร มุ่งเป้าหมายให้บุคลากรปลูกฝังนักเรียนในเรื่องวิชาชีพ ให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ ได้จริง โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ พร้อมกับนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อให้นักเรียนเกิด ความภาคภูมิใจในชุมชน

3. ด้านการนิเทศการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนเข้า นิเทศการสอน มีการนิเทศแบบตรวจเยี่ยมชั้นเรียน พร้อมให้คำแนะนำแก่ครู ตั้งแต่การเตรียมเอกสารต่าง ๆ ไปจนถึงการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน มีการนิเทศการสอนแบบมุ่งเป้าหมาย เพื่อพัฒนานักเรียน และนำปัญหาต่าง ๆ มาวิเคราะห์ และแก้ไข

4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควร สนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อสรุปผลนักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่เรียนดี จัดให้มีการทดสอบการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เน้นย้ำให้ครูวัด และประเมินผลนักเรียน ตามระเบียบและข้อกำหนด แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีการติดตามการวัดและประเมินผลนักเรียนให้เป็นไปตามปฏิทินที่ฝ่ายวิชาการกำหนด

5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้เป็น ระเบียบ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีบทบาทในการพัฒนางานวิชาการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และให้รางวัลเพื่อเป็นกำลังใจแก่บุคลากร ชื่นชม ยกย่อง ชมเชย บุคลากรที่ประสบความสำเร็จ โดยการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ตามสื่อต่าง ๆ และให้บุคลากรที่ประสบความสำเร็จได้ขยายผลการดำเนินงานภายในสถานศึกษา

6. แบบองค์กรร่วมผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านงานวิชาการของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาพัฒนาครูให้มีความรู้ในเรื่องการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา และหมั่นสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข ส่งผลให้งานบรรลุ ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3
3. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายกรณี ในสถานศึกษาที่ได้รับการ คัดเลือกหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียนที่ได้รับ รางวัลโรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล ฯ

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ บุญโพธิ์. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรบริหาร ส่วนจังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ชัยภูมิ. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- กฤตกร น้าทิพย์. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉัตรชัย จันทา. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน จังหวัดนครพนม. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 9 (33), 245-255*.
- ชত্রีช พรหมบ่อ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน อำเภอชาติตระการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม, 12 (2), 132-140*.
- ณัฐพล พัทธนิ. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนาวรรณประภา. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นรชัย ภักดีศุภผล. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร สาขาวิชาการ บริหารการศึกษามหาบัณฑิต). ชัยภูมิ. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

- พัชราภรณ์ จันทพล. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญนภา พลัฒิม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ รมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- รุ่งฤดี อุทุม. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา . บุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ลำไพโร ลาแสน. (2559). *ภาวะผู้นำทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงห์เสนี) 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วาสนา สารกรณ์. (2556). *การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24*. งานศึกษา ค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต . สารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เศรษฐการ ไชยดำ. (2557). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.การบริหารการศึกษา). ร้อยเอ็ด.
- สมพร เทพเสิดา. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา . บุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Anderson, C. A. D. (2000). *The importance of instructional leadership behavior as perceived by middle school teachers, middle school principals, and educational leadership Professors*. Ed.D.Dissertation, Faculty of Graduate School, University of Georgia. Administrative Science Quarterly, 4, 259–301.
- Dimmock, C., & Walker, A. (2005). *Educational leadership: Culture and diversity*. Gateshead: Athenaeum Press.
- Hopkins, W.G. (2008). *“Research Designs : Choosing and Fine-tuning a Design for Your Study”*. Sportscience. 12, 12 – 21.
- Irfan ,Bashir & Usman, Khalil. (2017, Spring). *“Instructional Leadership at University Level in Pakistan: A Multi Variable Based Comparative Study of Leadership Styles of Heads of The Instructional Departments,” in Bulletin of Education and research*. 39 (1), 175-186.
- Ivancevich, J. M., & Matteson, T. M. (2002). *Organization behavior and management(6th ed.)*. Houston: McGraw-Hill.
- Lunenberg, C. F. & Ornstein, C. A. (2004). *Educational administration: Concepts and practices (4th ed.)*. New York: WadsWorth.